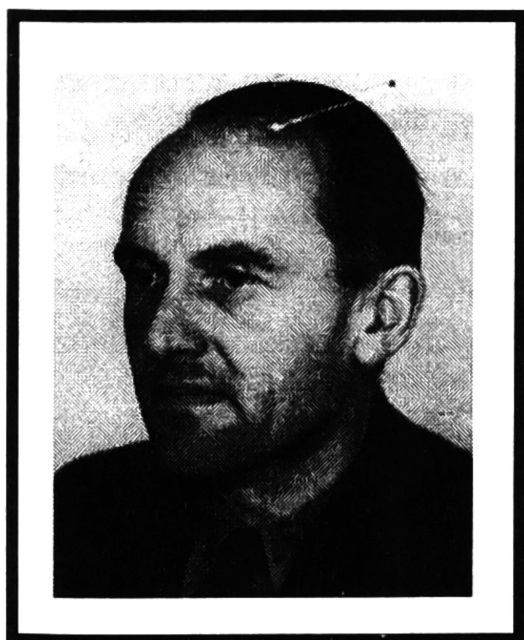

Profesor Kazimierz Zaremba-Czereyski — wspomnienie

W dniu 22.01.1996 r. zmarł zasłużony, długoletni pracownik Instytutu Badawczego Leśnictwa Profesor Kazimierz Zaremba-Czereyski. Urodził się on 20.02.1909 r.

w Żyliczach pod Bobrujskiem. Do szkoły średniej uczęszczał w Bobrujsku i Nieświeżu. Świadectwo dojrzałości uzyskał w 1926 r. W roku 1927 rozpoczął studia na Wydziale Leśnym SGGW. Z uwagi na trudną sytuację materialną przez cały okres studiów pracował zarobkowo. W roku 1934 uzyskał z odznaczeniem stopień inż. leśnika (obecnie również magistra) na podstawie pracy "Ilość stopni grubości jako miernik struktury drzewostanów", wykonanej pod kierunkiem prof. Władysława Jedlińskiego. Tytuł profesora nadzwyczajnego uzyskał w 1965 r.

Pracę zawodową rozpoczął Kazimierz Czereyski w Lasach Państwowych po odbyciu służby wojskowej w latach 1932–1933 w Szkole Podchorążych Rezerwy Kawalerii w Grudziądzu i VII Pułku Ułanów. Następnie w lutym 1939 r. został oddelegowany do Stacji Organizacji Prac Zrębowych i Normalizacji Narzędzi w Nurcu, gdzie zajmował się normalizacją narzędzi zrębowych, organizacją prac zrębowych i zastosowaniem pił motorowych.

W okresie od 19.09.1939 r. do 10.07.1940 r. Kazimierz Czereyski był internowany na Litwie, a od 11.07.1940 do 26.08.1941 r. był w obozach w Kozielsku i Griazowsku.

Po zawarciu układu polsko-radzieckiego o utworzeniu Armii Polskiej w ZSRR, podpisanego przez gen. Władysława Sikorskiego, wstąpił do Armii i wraz z nią przemierzył cały szlak bojowy przez Iran, Palestynę i Włochy do Anglii.

Do kraju wrócił w 1947 r. W październiku tego roku rozpoczął pracę w Instytucie Badawczym Leśnictwa w Zakładzie Wyróbki Zrębowej i Transportu. W związku z koniecznością rozwoju mechanizacji prac leśnych, zwłaszcza transportu drewna, minister leśnictwa powołał w IBL z dniem 1.07.1949 r. Zakład Transportu Drewna, którego kierownikiem został Kazimierz Czereyski. Przed Zakładem postawiono następujące zadania:

- prowadzenie badań naukowych dotyczących sprzętu i metod pracy transportu,
- doskonalenie sprzętu,
- szerzenie postępu technicznego.

Zakres merytoryczny prac Zakładu obejmował zrywkę, załadunek, wywóz, spław, sprzęt konny i motorowy, kolejki wąskotorowe, ślizgi, kolejki linowe oraz planowanie i budowę dróg leśnych.

W początkowym okresie działalności naukowej zainteresowania K. Czereyskiego koncentrowały się na stworzeniu odpowiednich warunków do prac badawczych i doświadczalnych. Przejawiało się to zwłaszcza w organizacji Zakładu i terenowych stacji badawczych oraz opracowywaniu metod naukowych, co było zadaniem bardzo trudnym, zważywszy że dotyczyło to nowej dyscypliny nie mającej dotychczas tradycji w Polsce. Podejmowane przez Profesora prace badawcze miały na celu przede wszystkim rozwiązanie najpilniejszych problemów Lasów Państwowych dotyczących nowych typów sprzętu motorowego oraz ustalenia odpowiednich metod organizacji pracy.

Równolegle w Zakładzie, w stacji terenowej, kontynuowano i budowano wzorce wielu prostych, najbardziej potrzebnych maszyn i urządzeń usprawniających wykonywanie poszczególnych prac. Można tu wymienić dwukółki i czepece do zrywki, urządzenia do załadunku drewna na składnicach, oparte na wciągarkach, ślizgi druciane itp.

W końcu lat pięćdziesiątych leśnictwo polskie miało zadanie znalezienia dodatkowego źródła surowca dla rozwijającego się przemysłu płyt pilśniowych. Doświadczenia zagraniczne wykazały, że surowcem tym może być drewno, które ze względu na wymiary nie znajdowało dotychczas żadnego zastosowania. Drewno to pozyskiwano jako tyczki związane w bardzo pracochłonnym i kosztownym procesie. W dążeniu do zmniejszenia kosztu, a głównie zmechanizowania procesu, podjęto z inicjatywy Profesora Czereyskiego zakrojone na szeroką skalę kompleksowe badania nad pozyskiwaniem drewna małowymiarowego w postaci zrębków. W badaniach oprócz zakładów Użytkowania, Transportu i Hodowli Lasu IBL brał także udział Instytut Technologii Drewna. Wynikiem badań było opracowanie i wdrożenie nie tylko procesu pozyskiwania drewna małowymiarowego, ale też stosowanych w nim maszyn i urządzeń. Proces ten, jak i maszyny systematycznie modernizowano.

Wyniki prowadzonych badań naukowych Profesor przedstawił w licznych publikacjach. W jego dorobku jest ponad 300 prac ogłoszonych drukiem, z czego ponad połowa, to opracowania popularne. Profesor Czereyski przykładął bowiem dużą wagę do upowszechniania nie tylko dorobku własnego Zakładu, ale i osiągnięć światowych w zakresie mechanizacji prac i postępu technicznego w leśnictwie. Uważał bowiem, że popularyzowanie problematyki mechanizacji stworzy sprzyjający klimat do jej wdrażania w Polsce.

W uznaniu wiedzy i dorobku naukowego Profesor Kazimierz Czereyski reprezentował Polskę w pracach Połączonego Komitetu FAO/ECE/ILO do spraw Techniki Leśnej i Szkolenia Kadr. Na zaproszenie FAO prowadził wykłady w Nigerii dla leśników z Zachodniej Afryki (1962 r.) oraz w Krtinach dla leśników czechosłowackich (1963 r.).

Za zasługi w pracy zawodowej i działalności społecznej Profesor został odznaczony wieloma odznaczeniami i orderami, w tym Krzyżem Oficerskim Orderu Odrodzenia Polski. Otrzymał też medale angielskie i włoskie za walkę w II wojnie światowej.

Odszedł od nas Człowiek niesłuchanie taktowny i życzliwy, który umiał znaleźć język porozumienia nie tylko z podległymi pracownikami, ale również z szeroką rzeszą specjalistów z innych dziedzin.

Józef Stajniak